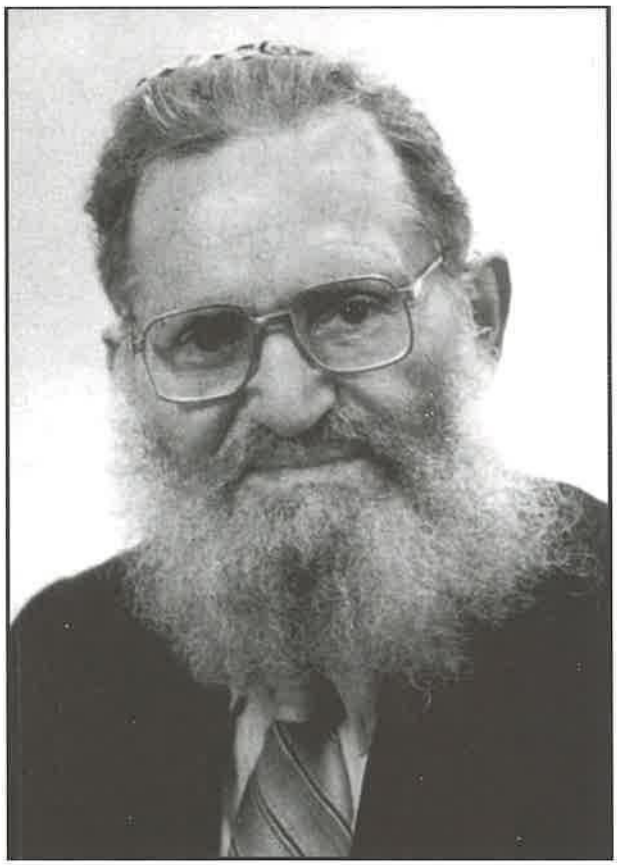

מורנו הרב משה צבי בן הרב פתחיה (מנקין) נריה זצ"ל

כ"א שבט תרע"ג - י"ט כסלו תשנ"ו

שלמי תודה

"בדחילו ורחימו" מודים אנו להקב"ה שהביאנו עד הלום, ושלח לנו הרבה שליחים ומסייעים נאמנים. בראש ובראשונה הרבנית היקרה, מנשים באוהל תבורך, מרת **רחל נריה** תחי', שלא חסכה כל מאמץ ומחשבה להגיש ולהמציא דברי תורה, מאמרים והגיגים, וגם בדקה ותיקנה תיקונים רבים ומועילים, יאריך ד' שנותיה בטוב ובנעימים. ואחריה, הבנים והבנות, ובראשם הרב **נחום נריה**, שטרח ועבר על כל החומר והעיר הערות חשובות וניפה ובירר כסולת נקיה, הרב **פתחיה נריה**, הרבנית **צילה בר-אלי** והרבנית **חיה מאיר**.

כמו כן ברצוננו להודות לכל מי שטרח לשלוח מאמרים, קלטות, ראיונות וכד', ובמיוחד לרב **אורן לש**, ר' **אורי כנרי**, ר' **יעקב** (קובי) **לוין** ור' **הראל כהן**.

ולצוות הנכבד שעסק בהכנת ספר זה: ידידנו האברך היקר ר' **שלמה** (שלומי) **כהן** נ"י, שטרח רבות בימים ובלילות, ואתו רב הפעלים האברך ר' **יקהת רוזן** נ"י. ולא נשכח את המקלידות שעמלו וטרחו רבות עד פרוס חג המצות, מזכירתנו הנכבדה, מרת **שמחה אורן** תחי', שעזרה להביא החומר מהיקב ומהגורן, ועוד חברה, שמכל הלב לענין התמסרה.

ואף את שני מיודעינו הנכבדים, שסייעו בידינו רבות בהמצאת החומר ובהעברתו בין חברי המערכת, הלא הם סגני הבנקים, תושבי רחובות, ובקרית מלאכי בחרו לעבוד, ר' **משה שמעון** נ"י ור' **מיכאל הלפמן** נ"י, יתן להם ד' הרבה ברכה ונחת.

ונברך את רבני בית המדרש הנפלא, ראשי הגרעין התורני "מרכז נריה", הלא המה הרב **אשר אבידן** שליט"א, והרב **ישראל רצון** שליט"א, ואת המנהל היקר ר' **יהושע פריאל** נ"י, ה"מנוע" והזדוחף לכל פעילות בקרית מלאכי ומחוצה לה, שיראו ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם, וירחיב ד' את גבולם, ובשורות טובות תמיד יהיו מנת חלקם.

חלק מתמונות הכריכה נלקחו מ"ספר המאה" באדיבותם של **"משרד הבטחון ההוצאה לאור"**, וכן מארכיון מועצת יש"ע. תודתנו על כך.

תודה מיוחדת למסייעים בהוצאת הספר:

- **ישיבת כפר הרוא"ה והוועדה להנצחת זכרו של הרב משה צבי נריה זצ"ל**
- **מעלה - המרכז לציונות דתית**
- **מתנ"ס קרית מלאכי**
- **קרן לימן**
- **מר ברוך וידר.**

בברכת מועדים לשמחה לגאולה השלימה

ר.י.ה.

פתח דבר

מאת: הרב נחום נריה שליט"א, בנו של רבינו

ב"ה

אתחלתא דגאולה ודאי הולכת ומופיעה לפנינו. אמנם לא מהיום התחילה הופעה זו, אך מאז התחיל "הקץ המגולה" להגלות, מעת אשר הרי ישראל החלו לעשות ענפים ולשאת פרי לעם ישראל אשר קרבו לבוא, התחילה אתחלתא זו. (על פי יחזקאל לו, ח: עיין סנהדרין צח, א) ועיני כל חודר ברוח דעת היו תמיד נשואות, כי יד ד' הנוהגת כל מסיבות דורים, תפליא פליאתה להביא את ההתחלה הואת למעלה יותר רוממה. והפלא הזה קם ויהי בימינו לעינינו, לא על ידי מעשה אדם ותחבולותיו, כי אם על ידי מפלאות תמים דעים, "בעל מלחמות ומצמיח ישועות". (מרן הגראי"ה קוק זצ"ל, "חזון הגאולה")

"חזון הגאולה" - גאולת עם ישראל בארצו, לא היה בשביל מרן הגראי"ה קוק זצ"ל ותלמידיו חזון מופשט, שמימי, רחוק, חזון אחרית הימים, אלא עניין ממשי, ארצי, קרוב, גילוי יום-יומי.

מעשה התחיה והבניין מבראשיתם הוגדרו בפי מרן הרב זצ"ל כ"ראשית צמיחת גאולת עמנו" ובנו, הרב רבי צבי יהודה זצ"ל, היה אומר: "ראשית גאולה, ביציאת מצרים היתה, ואילו עתה אנו בשלבים הסופיים..."

תורת גאולת ישראל של מרן הרב זצ"ל האירה את דרכו של אבינו, הרב משה צבי נריה, בעלייתו לארץ. ממעינותיה שאב, דלה, והשקה לדור גאולים.

"כשברא הקב"ה את עולמו עלו במחשבה להבראות ישראל ובית המקדש ושמו של משיח" (בראשית רבה, פרשה א) בתוך החושך אשר על פני תהום בראשית, ריחפה רוחו של מלך המשיח. אף אנו בבואנו לברוא את עולמנו צריכים עם צעדי הבראשית לבקוע דרך לכוכב הגאולה אשר בשמי מחשבותינו. לאיתערותא של המשיחיות המנצנצת בליבנו בבחינת "זכו אחישנה" (מדבריו).

צעדי הבראשית של מדינת ישראל מתוך חושך השואה באירופה ופרעות הדמים בארץ בקעו ועלו. דם עשן ואש הכא והתם, ועל מוקד המזבח עלו והתקדשו קורבנות השואה והתקומה. בעוז אמונה ובטחון בשומר ישראל וגואלו זרע אבא את שתילי דור הגאולים בכפר-הרוא"ה בימי פרוץ השואה. פרץ דרך לדור הכיפות הסרוגות באור ד' וישעו. בכתב ובעל-פה דלה, השקה, ובנה דור חדש, אשר על ציון מאיר מתורת ארץ ישראל ומשתלב כל תחומי חייה. עם קום המדינה, סמך שירת התפילה לגאולה, חיבר בין אוהלי תורה לשדמות עמל ותיקן וחיקר את הליכות המדינה בתורה, לחידוש ולהתקוממות ממלכת כהנים וגוי קדוש. יקרה בעיניו מדינת ישראל וקדושתה, עם ישראל, סגולתו וארץ ישראל ותורתה. החוט המשולש, שלא במהרה ינתק.

שלוש אלה אשר חוברו יחדיו, באו לידי ביטוי רב עוצמה בדברים שבכתב שלפנינו, על השואה והפרעות, על קדושי ישראל, קורבנות היחיד והציבור ועל הדרך בה יש לנווט את דרכה של המדינה, למען יהיה ד' שלם והכסא שלם והמדינה שלמה. ויהא גם יום העצמאות - יום חג לד'. וכולם מן המקדש הם יוצאים, ממעיינות הישועה וממי המרום של מרן הרב ותלמידיו.

בראיה של מעלה, ראה את פרעות השואה והחושך אשר על פני תהום וצפה לישועה וגאולה. כדברי נעים זמירות ישראל "קול רנה וישועה באהלי צדיקים". וכפירושו של הרב זצ"ל "אמונת האומן אשר לצדיקים מביאה לרנה עוד לפני ראיית הישועה עין בעין". בעת הקמת המדינה, כולו אמר שירה, שירת גאולים, אך ידוע ידע, שיש לסמוך עשיה לגאולה. דבריו של הרב המקובל, הרב אשלג, "שהקב"ה נתן לנו את מדינת ישראל, אך אנחנו עדיין לא קיבלנו אותה", היו נר לרגליו והוא שאף ועשה רבות, לחיבור בין הנתינה לקבלה, בין הקודש לחול, ולראיית האירועים בעיניים של קודש, כראיית הנופלים כקדושים, ולחובה להמשך דרכם בחיבור בין חלקי החברה במדינה לקידוש מדינת ישראל על כל חלקיה, ולהשכין שכינה במדינה. עם ריכוז הדברים ואורחות החיים מתבהר שהדברים והמעשים לשעה תוקפם יפה לדורות ו"חיי עולם נטע בתוכנו".

"ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה" להחיות דור מבקש ד' ועוזו והמצפה לישועה. יהיו נא הדברים על כל חלקיהם למורי דרך לדור הגאולים, ישוטטו הרבים באור ד' וזריחת ישועתו על עמו ונחלתו אשר אהב סלע.

ברכה ותודה, לכל אשר עמלו וסייעו בהכנת בדברים לדפוס. בריכוז המאמרים, אורחות החיים והשביבים. בראש ובראשונה, לעורך הספר, הרב ראובן האס שליט"א אשר יגע ועמל בריכוז, בהעתקה ובההדרה ימים כלילות. יאשר כוחו וחילו לאורייתא ולהפצתה הוא וביתו וכל אשר לו. ואיתו, לשלומי כהן ור' יקהת רוזן, למנהלו המסור של מרכז נריה, יהושע (שוקי) פריאל במרכז נריה, בקרית מלאכי, ולכל הצוות שעסק במלאכה מראש ועד סוף. יבורכו ממקור הברכה ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורת ארץ ישראל השלמה והנגאלת.

בכבוד וביקר, למאדירי תורה ובציפיה לגאולה שלמה

במשוך שנת היובל למדינת ישראל, ירושלים השלמה, תבנה ותכונן **נחום** בן לאמו"ר הרב **משה צבי נריה** זצ"ל